

„Ali se mi ne spravite hitro za peč!“ so se oglasili mati Smodinka iz kuhinje.

Menite li, da jih je kdo slišal? Vrišč je bil vedno večji, rajali so dalje.

Ni minilo sedem dni, pa se je naletelo snega čez koleno. Burja je piskala okrog oglov, in skozi vsako špranjo in luknjico je cvilila tanka pesem.

Na Smodinovem ognjišču v gorki kuhinji se je vse gnjetlo okrog ognja. Otrok je bil napoti otroku, in izza pokrova, izza pokrivače in izza vsacega lonca so šterlele mačje brke. Smodinova mati so komaj sproti grabili krive kosmate mačje hrbte in jih metali z ognjišča:

„Ali se mi ne spraviš, grdoba mačja! Vi se mi pa tudi že spravite izpod nog!“ dejali so otročajem.

Za-se so si pa mislili Smodinova mati: „No Mica, saj tudi ti nisa bila nekoč pametnejša, kot so zdaj tvoji otroci. Kolikokrat si menila, da bo kakšna stvar prav dobra in prijetna. Toda, ko si jo dosegla, si pa spoznala, da je bila samo vodena snežinka, prazna reč.“

Ferd. Gregorc.

Sreča v nesreči.

I.

Jože, jaz grem domov!“

„Le pojdi.““

In Jože je odprl vrata svojemu štiriletnemu bratcu Peterčku, sam pa je ostal pri Dolinarjevih.

Precej snega je padlo tisto zimo. Ravno pred par dnevi je močno snežilo. Vsa pota so bila na novo izmetana. Ob potu je bilo toliko snega, da se ni prav nič videl iz njega Peterček, ko je šel proti domu, kakor je mislil. Ali Peterček je že zašel.

Dolinarjeva hiša je bila dobro četrť ure proč od Kopitarjeve. Dolgo je hodil že Peterček, pa le ni prišel

mimo nobene hiše. A to ga ni dosti motilo. Pogumno je stopal po nerodni poti in je srečno ali nesrečno prišel v sosedno vas, v pičle pol ure oddaljeno Zatišje.

„Sedaj sem pa že doma“, se je oddahnil Peterček in jo mahnil proti prvi hiši. Vrata so bila zaprta. Peterčka je zeblo, zato je jel klicati, naj mu odpró.

„Kdo pa je?“

V hiši se je oglasila Poldetova mati.

„Jaz“, se oglasi Peterček.

„Kdo — jaz? Čegav pa si?“

To je bilo nekaj novega za Peterčka. Saj ga vendar doma v Zalesju poznajo v vseh hišah. Tu ga pa vprašujejo, čegav je. —

„Ali me nič ne poznate?“

„Nič.“

„Kopitarjev sem.“

„Odkod?“

To je pa čudno! — Peterček je vendar mislil, da je v domači vasi.

„Ali prav nič ne veste? Saj sem iz Zalesja, kakor vi.“

„Tu ni Zalesja, ampak Zatišje.“

Kaj takega pa še ne! Zatišje je tam daleč, pol ure proč od Zalesja. Peterček kar verjeti ni mogel, da ni doma, dasi je bilo res. Verjeti je pa moral, vsaj ko je zagledal Poldetovo mater pred sabo. Take žene ni še videl v Zalesju.

Peterčka so sprejeli v Poldetovo hišo.

Ko se je ogrel za pečjo, se je kmalu seznanil z domačimi otroki. Prav po domače so se vsi razumeli, dasi mu je šlo izkraj malo na jok. A ko se je zamislil v igrache in seznanil z otroki, je čisto pozabil na dom. Čez noč je ostal pri Poldetovih. Poldetova mati ga v snegu niso pustili samega domov, svojih otrok pa tudi niso upali pustiti samih brez variha, kajti večerilo se je že.

„Bo že kdo Kopitarjevih prišel jutri v Zatišje h križevemu potu, pa ga bo vzel s seboj“, so si mislili Poldetova mati.

Bilo je namreč v postu.

II.

„Kje je pa Peterček?“ so zaprašali mati vstopivšega Jožeta.

„Ali ga ni doma? Saj je šel preje domov kot jaz.“

„Moj Bog, kako pa paziš nanj?“

„Kje neki bo? — Pri Grčarjevih je morda ostal; ne bo dolgo, pa bo doma.“

Čakali so in čakali, pa Peterčka le ni bilo. Nočiti se je jelo. Večera tako nič ni v tem času.

„Ne bo ga!“ vzdihnejo Kopitarjeva mati. „Strah ga je, Jože skoči do Grčarja, pa ga pripelji domov. Saj morajo biti že nevoljni, toliko časa je že tam. O, da ne paziš nanj!“

Na materine besede skoči Jože iz zapečka in se napoti k Grčarju. Pa kmalu se vrne brez Petra.

„Pri Grčarju ga ni. Vprašal sem tudi pri Kovaču in pri Stenarju, pa ga tudi tam ni. Kdo ve, kam se je izgubil?“

„Pojdimo ga iskat po vasi! O ti nesrečni otrok ti!“

Sli so po celi vasi vsi Kopitarjevi: Mati, Jože, Janez in Neža. Povsod so vpraševali, a povsod so dobili isti odgovor: „Pri nas ga ni! Mi ga nismo nič videli.“ Vrnili so se brez Peterčka.

Žalosten je bil tisti večer pri Kopitarjevih. Kaj je pretrpela uboga mati, se ne dá povedati. V duhu je že gledala, kako ji prinašajo Peterčka mrtvega. Zašel je, izgubil se je v snegu, in ker ni šel nihče več za njim po tisti poti, je obstal v snegu in je zmrznil. In kdo je kriv njegove smrti? Vse bo dolžilo le njo, mater, vse bo kazalo le nanjo, češ, ta je kriva. Zakaj mu ni branila, ko je hotel z Jožetom k Dolinarju, zakaj ni skrbneje naročila Jožetu, naj skrbi, da bo Peterček prišel z njim domov.

Žalostna je šla mati k počitku. Oh, kako dolga je bila tista noč! Zaspati ni mogla. Kadar je zaslišala kak šum, vselej se ji je zdelo, da prinašajo ljudje njenega Peterčka mrtvega domov. In zamislila se je, kje in kako je umrl. Sam je umiral zunaj v mrzlem snegu. Nikogar ni bilo zraven, ki bi mu zatisnil oči.

III.

„Vašega Peterčka so dobili.“

To novico je prinesla Grčarica v petek dopoldne Kopitarjevi materi.

„Vašega Peterčka so dobili. In kje? Doli pri Poldetu v Žatišju.“ —

„Dobili so ga? Živega ali mrtvega? O soseda, ne zakrivaj mi!“

„Živ je, živ! Pravila mi je Poldetova mati sama.“

„Živ! Hvala Bogu!“

Kako vesela je bila takrat Kopitarjeva mati. Zopet bo videla svoje dete. To so bili trenutki radosti in veselja za žalostno in potrto materino srce. To je bila ura, za katero bi bila dala rada pol življenja. Solze veselja so ji zabliščale v očeh. Kvišku je uprla svoj pogled proti nebesom in glasno zamolila: „Oče nebeški, čast in hvala Tebi vekomaj!“ — Kratka je bila ta molitev, a bila je molitev hvaležnega srca materinega.

„Jože, Janez, Neža, jaz grem po Peterčka.“

„Mati, kje pa je? Mati, naj gremo še mi z vami!“

A mati jih ni več slišala; že je odšla v Žatišje. A šla bi bila tudi čez hribe in doline, če bi bilo treba. Moč materine ljubezni premaga vse težave, ne straši se truda, ne boji se mraza, ne grdega . . .

* * *

Peterček je bil zopet v krogu svojih domačih. To so ga popraševali, kje je hodil in kako je hodil. Peterček pa ni vedel drugega povedati, kakor samo to, da je šel po potu čez velik hrib, pa da mu je pri tisti hiši odprla žena, ki ni bila mati, pa da so mu rekli, da tukaj ni pri Kopitarju in ne v Zalesju.

„Sam angel varih je šel s teboj, Peterček, če ne, bi bil gotovo ostal v snegu.“

Peterček pa se prav modro odreže: „O, mati, prav sam sem šel, nihče ni šel zraven mene; angel varih ima perutnice, saj naša Neža ve.“

Taka je otroška modrost.

I. E. Bogumič.

